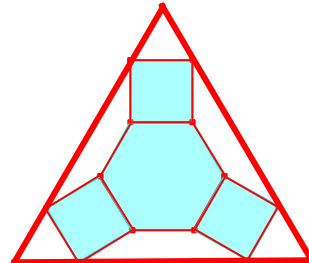

Problemes de Geometria per a l'ESO 274

2731.- Dins d'un triangle equilàter s'han dibuixat un hexàgon regular i tres quadrats d'igual costat. Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del triangle equilàter.

Solució:

Siga O el centre de l'hexàgon regular de costat $\overline{AB}$

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$

Considerem el triangle equilàter $\triangle OLM$

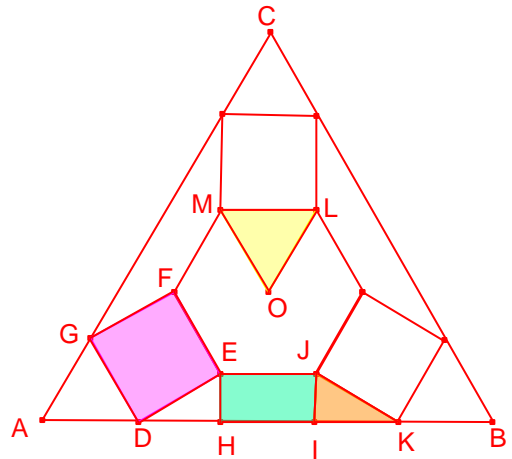
Considerem el quadrat $DEFG$.

Siguen H, I les projeccions dels vèrtexs E, J de l'hexàgon regular sobre $\overline{AB}$, respectivament.

$$\overline{HE} = \frac{1}{2}\overline{DE}$$

$$S_{HIJE} = \frac{1}{2}S_{DEFG}$$

$$S_{IJK} = \frac{1}{2}S_{OLM}$$

L'àrea ombrejada és:

$$S_{ombrejada} = 6 \cdot S_{OLM} + 3 \cdot S_{DEFG}$$

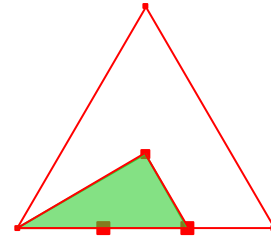
L'àrea del triangle equilàter $\triangle ABC$ és:

$$S_{ABC} = S_{ombrejada} + 3 \cdot S_{HIJE} + 6 \cdot S_{IJK} + 3 \cdot S_{ADG} = 9 \cdot S_{OLM} + \frac{9}{2}S_{DEFG}$$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{ABC}} = \frac{6 \cdot S_{OLM} + 3 \cdot S_{DEFG}}{9 \cdot S_{OLM} + \frac{9}{2}S_{DEFG}} = \frac{2}{3}$$

2732.- El triangle ombrejat està construït l'interior del triangle equilàter utilitzant el centre del triangle equilàter i la trisecció d'un costat.
 Calculeu la proporció entre les àrees del triangle ombrejat i el triangle equilàter.

Solució 1:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$ de centre O .

Siga K del costat $\overline{AB}$ tal que $\overline{AK} = \frac{2}{3}\overline{AB}$.

Siga M el punt mig del costat $\overline{BC}$

Els triangles $\triangle AOK$, $\triangle AMB$ són semblants ja que:

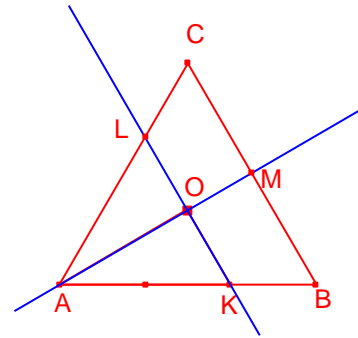
$$\frac{\overline{AO}}{\overline{AM}} = \frac{\overline{AK}}{\overline{AB}} = \frac{2}{3}$$

Siga L la intersecció de la recta OK i el costat $\overline{AC}$.

Els triangles $\triangle AOK$, $\triangle ALM$ són semblants i de raó 2:3.

Aleshores la proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{AOK}}{S_{AMB}} = \left(\frac{2}{3}\right)^2 = \frac{4}{9}$$

La proporció entre les àrees dels triangles $\triangle AOK$, $\triangle ABC$ és:

$$\frac{S_{AOK}}{S_{ABC}} = \frac{S_{AOK}}{2 \cdot S_{AMB}} = \frac{1}{2} \cdot \frac{4}{9} = \frac{2}{9}$$

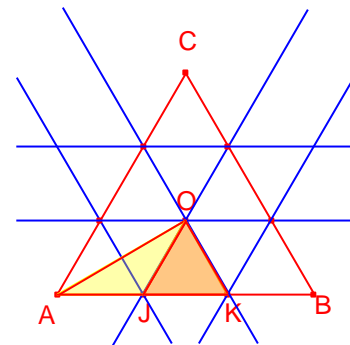
Solució 2:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABC$ de centre O .

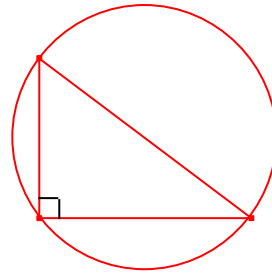
Els triangles $\triangle AJO$, $\triangle JKO$ tenen la mateixa àrea.

La proporció entre les àrees dels triangles $\triangle AOK$, $\triangle ABC$ és:

$$\frac{S_{AOK}}{S_{ABC}} = \frac{2 \cdot S_{JKO}}{9 \cdot S_{JKO}} = \frac{2}{9}$$

2733.- El triangle rectangle de la figura té perímetre 72 i àrea 216.
 Calculeu l'àrea del cercle circumscribit al triangle.

Solució:

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC$, $A = 90^\circ$.

La hipotenusa del triangle és diàmetre de la circumferència circumscribita.

Siga $\overline{AB} = c$, $\overline{AC} = b$, $\overline{BC} = 2R$, R radi de la circumferència.

El perímetre del triangle és 72:

$$b + c + 2R = 72$$

L'àrea del triangle és 216:

$$\frac{1}{2}bc = 216$$

$$b + c = 72 - 2R$$

Elevant al quadrat:

$$b^2 + c^2 + 2bc = 4R^2 + 5184 - 288R$$

Aplicant el teorema de Pitàgores:

$$4R^2 + 2bc = 4R^2 + 5184 - 288R$$

Simplificant:

$$2bc = 5184 - 288R$$

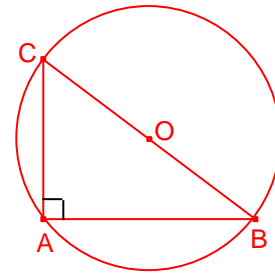
$$2 \cdot 432 = 5184 - 288R$$

Resolent l'equació:

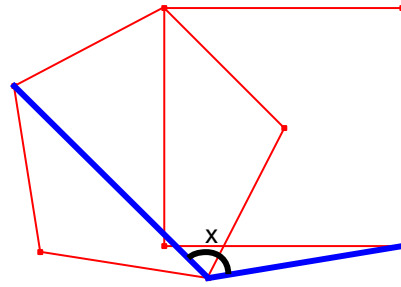
$$R = 15$$

L'àrea del cercle és:

$$S = \pi \cdot 15^2 = 225\pi$$

2734.- En la figura, el quadrat té el centre i un vèrtex en dos vèrtexs consecutius del pentàgon regular.
 Calculeu la mesura de l'angle x

Solució:

Siga el pentàgon regular $ABCDE$.

Siga el quadrat $DFGH$ de centre C .

$BCDE$ és un trapezi isòsceles.

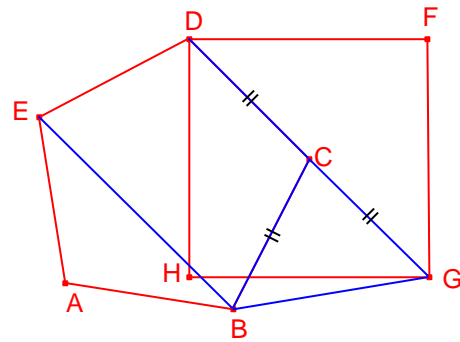
$$\angle EBC = 72^\circ, \angle BCD = 108^\circ$$

$$\overline{BC} = \overline{CD} = \overline{CG}$$

Aleshores, el triangle $\triangle BCG$ és isòsceles.

$$\angle BCG = 180^\circ - 108^\circ = 72^\circ$$

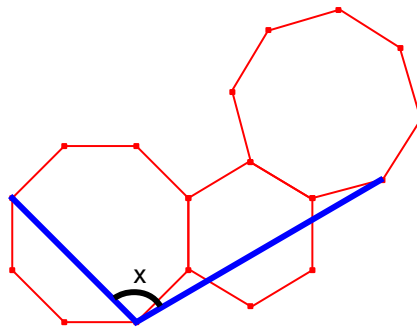
$$\angle CGB = \frac{180^\circ - 72^\circ}{2} = 54^\circ$$

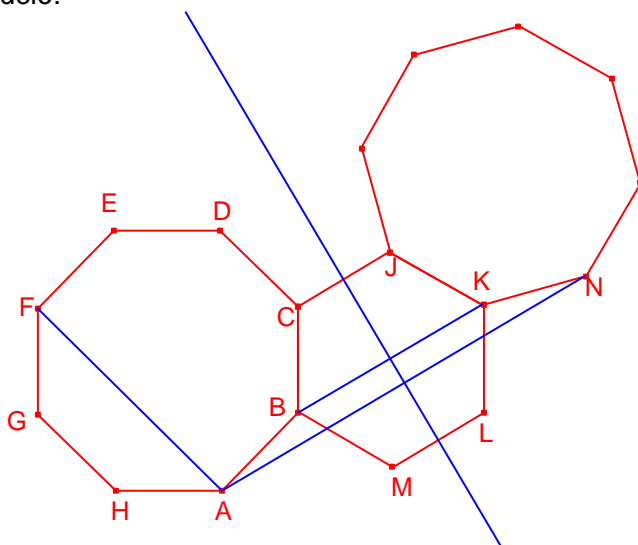
El quadrilàter $BGDE$ és un trapezi.

$$\text{Aleshores, } x = \angle EBG = 180^\circ - \angle CGB = 180^\circ - 54^\circ = 126^\circ$$

2735.- Dos octògons regulars estan construïts sobre dos costats d'un hexàgon regular. Determineu la mesura de l'angle x

Solució:

Siga l'octògon regular $ABCDEFGH$.
Siga l'hexàgon regular $ABCDEF$.
 $\angle FAB = 90^\circ$

La figura és simètrica respecte de la mediatriu del segment $\overline{CJ}$.
Aleshores, els segments $\overline{BK}$, $\overline{AN}$ són perpendiculars a la mediatriu.

El quadrilàter $ANKB$ és un trapezi isòsceles.
Siga $\alpha = \angle BAN$

$$\angle ABM = 360^\circ - (135^\circ + 120^\circ) = 105^\circ$$

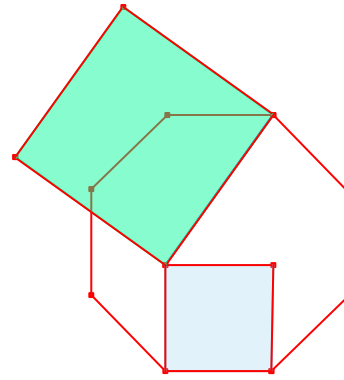
$$\angle KBM = 60^\circ$$

$$\text{Aleshores, } \angle ABK = \angle ABM + \angle KBM = 105^\circ + 60^\circ = 165^\circ$$

$$\alpha = 180^\circ - \angle ABK = 15^\circ$$

$$x = \angle FAN = \angle FAK + \angle BAN = 90^\circ + 15^\circ = 105^\circ$$

2736.- Un quadrat s'ha construït sobre el costat d'un octògon regular i cap a l'interior de l'octògon. Un altre quadrat té un costat construït amb un vèrtex del quadrat i un vèrtex de l'octògon regular (veure figura). Calculeu la proporció entre les àrees dels dos quadrats.

Solució:

Siga l'octògon regular $ABCDEFGH$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga el quadrat $ABJK$.

Els punts B, J, E estan alineats.

$$\overline{BE} = (1 + \sqrt{2})c$$

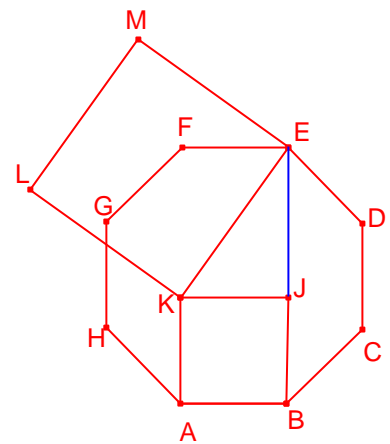
$$\overline{EJ} = c\sqrt{2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle KJE :

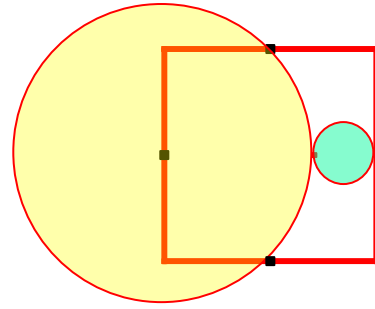
$$\overline{KE} = c\sqrt{3}$$

La proporció entre les àrees dels quadrats $ABJK, KLME$ és:

$$\frac{S_{ABJK}}{S_{KLME}} = \frac{c^2}{(c\sqrt{3})^2} = \frac{1}{3}$$

2737.- La circumferència gran està construïda amb els punts migs del costats del quadrat.
 La circumferència menuda és tangent a la circumferència gran i al costat del quadrat.
 Calculeu la proporció entre els radis de les dues circumferències.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$.

Siguen O, K, L els punts migs dels costats $\overline{AD}, \overline{AB}, \overline{CD}$

Siga O el centre de la circumferència gran de radi $\overline{OL} = R$

Siga P el centre de la circumferència menuda de radi $\overline{PT} = r$.

$$\overline{OT} = R + r$$

El triangle $\triangle OLT$ és rectangle i isòsceles,

$$\angle OLT = 90^\circ, \overline{OL} = \overline{LT} = R$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

rectangle $\triangle OLT$:

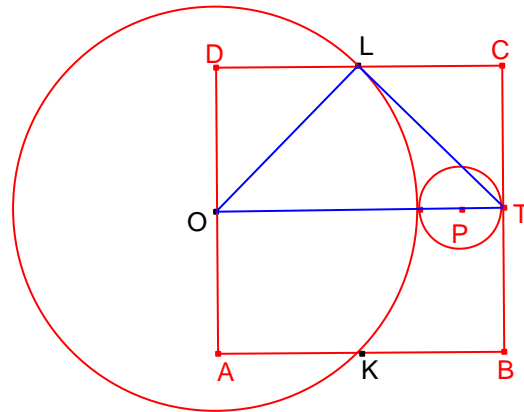
$$2 \cdot R^2 = (R + 2r)^2$$

$$R^2 - 4rR - 4r^2 = 0$$

$$4 \left(\frac{r}{R}\right)^2 + 4 \cdot \frac{r}{R} - 1 = 0$$

Resolent l'equació:

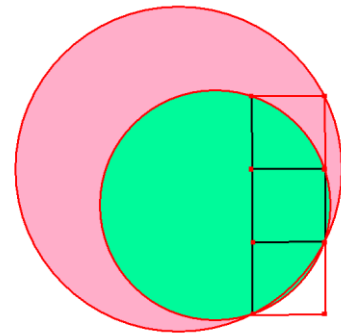
$$\frac{r}{R} = \frac{-1 + \sqrt{2}}{2}$$

2738.- Tres quadrats iguals estan apilats compartint un costat.

Dues circumferències passen per tres vèrtexs del quadrat (dos d'ells del quadrat inferior).

Calculeu la proporció entre les àrees dels cercles.

Solució:

Siguen els tres quadrat de costat 1.

La circumferència menuda, està circumscriba a triangle $\triangle ABC$

Siga r el seu radi.

$$\overline{AB} = \sqrt{2}, \overline{BC} = 1, \overline{AC} = \sqrt{5}$$

L'àrea del triangle $\triangle ABC$ és:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot 1 = \frac{\sqrt{2} \cdot 1 \cdot \sqrt{5}}{4r}$$

Aleshores:

$$r = \frac{\sqrt{10}}{2}$$

La circumferència gran, està circumscriba a triangle $\triangle ABD$

Siga R el seu radi.

$$\overline{AB} = \sqrt{2}, \overline{BD} = 2, \overline{AD} = \sqrt{10}$$

L'àrea del triangle $\triangle ABD$ és:

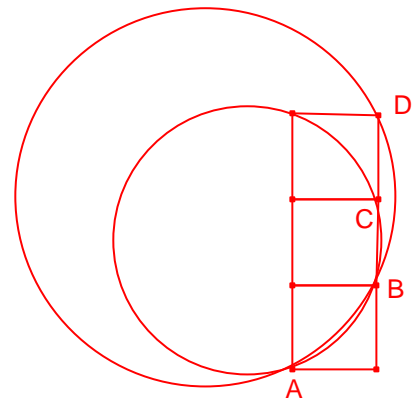
$$S_{ABD} = \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot 1 = \frac{\sqrt{2} \cdot 2 \cdot \sqrt{10}}{4R}$$

Aleshores:

$$R = \sqrt{5}$$

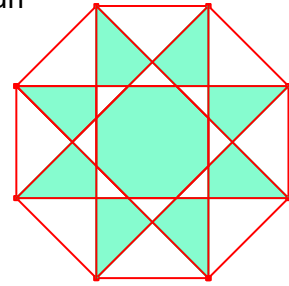
La proporció entre les àrees dels dos cercles és:

$$\left(\frac{r}{R}\right)^2 = \left(\frac{\sqrt{10}}{2\sqrt{5}}\right)^2 = \frac{1}{2}$$

2739.- En un octògon regular s'ha inscrit amb els seus vèrtexs un octògon regular estrellat.
 Calculeu la proporció entre les àrees de la regió ombrejada i l'octògon regular.

Solució:

Siga l'octògon regular $ABCDEFGH$ de costat $\overline{AB} = c$

Siga el quadrat $PQRS$ que conté quatre costats de l'octògon regular.

$$\overline{DR} = \frac{\sqrt{2}}{2}c$$

$$\overline{QR} = (1 + \sqrt{2})c$$

L'àrea de l'octògon regular és igual a la diferència de les àrees del quadrat $PQRS$ i el quadrat de costat $\overline{AB} = c$

$$S_{ABCDEFGH} = ((1 + \sqrt{2})c)^2 - c^2 = 2(1 + \sqrt{2})c^2$$

Considerem el cometa $GJKL$.

$$\overline{GJ} = \frac{\sqrt{2}}{2}c$$

$$\angle GJK = \frac{1}{2}45^\circ, \tan \frac{45^\circ}{2} = \sqrt{2} - 1$$

Aleshores,

$$\overline{JK} = \frac{\sqrt{2}}{2}(\sqrt{2} - 1)c = \frac{2 - \sqrt{2}}{2}c$$

L'àrea del cometa $GJKL$ és:

$$S_{GJKL} = \frac{2 - \sqrt{2}}{2}c \cdot \frac{\sqrt{2}}{2}c = \frac{-1 + \sqrt{2}}{2}c^2$$

$$\overline{JN} = c$$

$$\overline{KM} = c - 2 \cdot \frac{2 - \sqrt{2}}{2}c = (\sqrt{2} - 1)c$$

Els octògons de costats $\overline{KM}$ i $\overline{AB}$ són semblants, les àrees són proporcionals al quadrat de la raó de semblança:

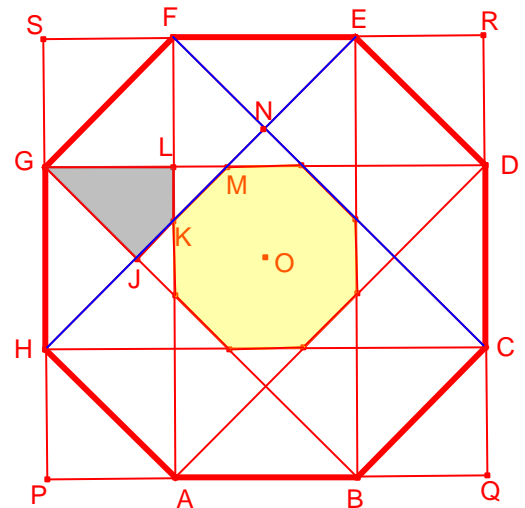
$$S_{KM} = (\sqrt{2} - 1)^2 \cdot S_{ABCDEFGH} = (\sqrt{2} - 1)^2 2(1 + \sqrt{2})c^2 = 2(-1 + \sqrt{2})c^2$$

L'àrea ombrejada és igual a la suma de les àrees de 8 cometes $GJKL$ i l'àrea de costat $\overline{KM}$.

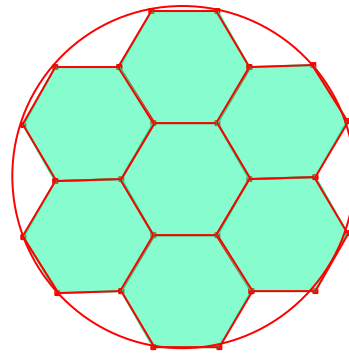
$$S_{ombrejada} = 8 \cdot \frac{-1 + \sqrt{2}}{2}c^2 + 2(-1 + \sqrt{2})c^2 = 6(-1 + \sqrt{2})c^2$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_{ombrejada}}{S_{ABCDEFGH}} = \frac{6(-1 + \sqrt{2})}{2(1 + \sqrt{2})} = 3(3 - 2\sqrt{2}) \approx 0.5147$$

2740.- Determineu la proporció entre les àrees de la suma dels set hexàgons regulars i el cercle.

Siguen els hexàgons regulars de costat $\overline{AB} = 1$, $\overline{CD} = 1$

Siga la circumferència de centre O , el punt mig de la diagonal $\overline{BD}$, i diàmetre $\overline{BD} = 2R$

$\overline{AD} = 3\sqrt{3}$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overline{ABM}$:

$$4R^2 = 1 + (3\sqrt{3})^2$$

Aleshores:

$$R = \sqrt{7}$$

La proporció de les àrees és:

$$\frac{S_{7H} = 7 \cdot 6 \cdot \frac{\sqrt{3}}{4} \cdot 1^2}{\pi(\sqrt{7})^2} = \frac{3\sqrt{3}}{2\pi} \approx 0.8270$$

